

**Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVI/174/2012
Rady Gminy Baranów z dnia 07.12.2012r.**

***Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych w Gminie Baranów na rok 2013***

Opracowany na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu
alkoholizmowi

Marek Potarzycki
Baranów grudzień 2012

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązuje gminy do corocznego uchwalania i realizowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ogólnym zadaniem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu, a w konsekwencji promowanie właściwych postaw wobec problemów nadużywania i uzależnienia od alkoholu.

Celem Programu jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć wpływających na zmianę obyczajów w zakresie struktury oraz sposobu spożywania napojów alkoholowych. Program zapewnia podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz trzeźwości w naszej gminie, usuwa następstwa związane z nadużywaniem alkoholu oraz wspiera wszelką działalność w tym zakresie.

I. Diagnoza problemów alkoholowych

Nie ma takiej grupy społecznej i zawodowej, której zjawisko alkoholizmu nie dotyczyłoby. Łatwy dostęp do wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych, obyczaje, kryzys, postępujące ubóstwo i bezrobocie, stałe zagrożenie utraty pracy wśród wielu środowisk, upadek wartości rodzinnych i norm społecznych jak też coraz powszechniejszy brak umiejętności radzenia sobie z problemami dnia codziennego przyczyniają się do narastania problemów alkoholowych. Są to problemy społeczne, które korelują z przemocą w rodzinie.

Z danych PARPA, wynika, że populacje osób, w których występują różne kategorie problemów alkoholowych – dane szacunkowe, przedstawiają się w następujący sposób: ok. 2 % całej populacji jest uzależniona od alkoholu. Na 7801 mieszkańców naszej gminy jest ok. 156 osób uzależnionych, ok. 5-7% całej populacji to osoby pijące szkodliwie, nie uzależnione od alkoholu, tj. ok. 468 osób, 4% to dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (rodzice, współmałżonkowie) tj. ok. 312 osób i 4% całej populacji to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików tj. ok. 312 osób.

Natomiast z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów naszego Gimnazjum w czerwcu 2012r. na pytanie: Czy uczniowie/uczennice z naszej szkoły piją alkohol: 88 osób odpowiedziało tak, a 52 osoby nie. Na pytanie: Czy zdarzyło Ci się pić alkohol: piwo, wino, wódkę? piwo 52 osoby, wino 26 osób, wódkę 36 osób. Na pytanie: Czy spotkałeś się ze sprzedażą alkoholu osobie nieletniej 68 osób odpowiedziało tak, a 71 osób odpowiedziało nie.

Grupy społeczne szczególnie zagrożone problemami uzależnień od alkoholu to: bezrobotni (zwłaszcza długotrwale) i ich rodziny, rodziny wielodzietne, rodziny niepełne, ludzie młodzi, również młodzież szkolna.

Skutki alkoholizmu w społeczeństwie to: przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawczo-opiekuńcza, ubożenie rodzin, rozpad więzi rodzinnych (rozwoły), wzrost agresji i przestępczości, przejmowanie negatywnych wzorców zachowań przez młodzież (demoralizacja).

Bariery utrudniające rozwiązywanie problemów alkoholowych:

- wstyd rodzin i osób dotkniętych problemem alkoholowym,
- tradycja nadmiernej konsumpcji alkoholu w pewnych środowiskach,
- stereotypy i mity dotyczące problemu, nadmierna pobłażliwość.

Gmina Baranów obejmuje 10 sołectw, na terenie Gminy zlokalizowane są 34 punkty sprzedaży alkoholu, w tym 26 sklepów ogólnospożywczych ze stoiskiem monopolowym oraz 8 punktów gastronomicznych (bary, restauracje). W 19 sklepach prowadzona jest sprzedaż pełnego asortymentu alkoholu (wódki, wina, piwa), w 6 sklepach prowadzona jest sprzedaż alkoholu do 18% (piwa i wina), a 1 sklep prowadzi sprzedaż wyłącznie piwa i wódki.

W 3 placówkach gastronomicznych prowadzona jest sprzedaż pełnego asortymentu alkoholu, w 3 barach sprzedaje się piwo i wódkę, a w 2 barach tylko piwo.

Z danych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Kępnie wynika, że od stycznia do listopada 2012r. zatrzymano 39 nietrzeźwych użytkowników dróg w tym: pojazdami mechanicznymi 10, rowerzystów 29.

W gminie usytuowanych jest 5 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, 6 świetlic środowiskowych, biblioteka i jej dwie filie oraz świetlice wiejskie w poszczególnych sołectwach. W wyniku diagnozy, biorąc pod uwagę możliwości Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ustalono obszary pracy na rok 2013:

1. Profilaktyka wśród dzieci i młodzieży.
2. Działania korygujące spożywanie alkoholu wśród młodych i dorosłych.
3. Działania edukacyjne dla realizatorów gminnego programu.
4. Socjoterapia i terapia dla osób potrzebujących wsparcia.
5. Udział w kampaniach, akcjach ogólnokrajowych.

II. Kierunki działania

Planowane działania zmierzają w szczególności do:

1. Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnionych od alkoholu.
2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Ograniczenie dostępu do alkoholu przez ustalenie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

III. Strategia działania

1. Profilaktyczne i edukacyjne oddziaływanie na postawy i zachowania ważne dla zdrowia i trzeźwości, a w szczególności wobec dzieci i młodzieży oraz grup podwyższonego ryzyka.
2. Szkolenia w zakresie strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Edukacja publiczna pomagająca w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
4. Wspieranie i inspirowanie działalności środowiskowej, wzajemnej pomocy osób z problemami alkoholowymi oraz organizacji społecznych.
5. Działania edukacyjne służące zmianie struktury spożycia napojów alkoholowych oraz propagowania „trzeźwego sposobu życia”.
6. Koordynowanie działań poszczególnych placówek i struktur zajmujących się profilaktyką i problemami alkoholowymi.
7. Ocena skuteczności podejmowanych działań oraz monitorowanie zjawisk społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych związanych z problemami alkoholowym i dokonywanie oceny stanu zagrożenia.

III. Realizatorzy Programu i partnerzy oraz zakres wspólnego działania:

Wykonanie zadań związanych z realizacją Programu odbywa się we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za partnerów sprzyjających osiąganiu celów Programu uznaje się :

1. Szkoły Podstawowe w: Baranowie, Donaborowie, Grębaninie, Słupi pod Kępem, Łęce Mroczeńskiej i Gimnazjum w Mroczeniu w zakresie:
 - realizacji programów profilaktycznych,
 - funkcjonowania świetlic środowiskowych,
 - kontaktów z dziećmi i rodzicami.
2. Parafie z terenu gminy:
 - organizowanie spotkań lub grup wsparcia,
 - propagowanie nauk na temat problemów alkoholowych i ich zwalczania,
 - nawiązywanie kontaktów z osobami uzależnionymi.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie:
 - pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych,
 - wykonywanie wywiadów i badań w zakresie określenia problemów alkoholowych.
4. Zespół Obsługi Szkół w Baranowie:
 - pomoc przy organizacji zawodów, spotkań i festynów dla dzieci ze świetlic środowiskowych w szkołach na terenie gminy.
 - pomoc przy organizacji wypoczynku dla dzieci ze szkół w czasie ferii i wakacji.
5. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Baranowie.
6. Komenda Powiatowa Policji w Kępnie.
7. Organizacje pozarządowe - społeczne z terenu gminy.
8. Instytucje realizujące kampanie społeczne (np. PARPA, Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii).

1. Działania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży.

Problemy wynikające z picia alkoholu przez młodzież stanowią obecnie jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba zarówno nieletnich sprawców przestępstw jak i ofiar, zjawisko przestępczego zdobywania „środków” na alkohol).

Druga grupa problemów to funkcjonowanie dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych powodujących zaniżoną samoocenę, brak spójnego systemu wartości, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Jednocześnie badania naukowe na temat czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu przez młodzież, jednoznacznie wykazują, iż jednym z najważniejszych czynników chroniących młodzież przed nadużywaniem alkoholu jest silna więź rodzinna.

Należy zwrócić uwagę na to by młodzież dostrzegała w używaniu alkoholu realnie istniejące ryzyko. Ryzyko dla siebie i dla swoich rodzin. Dlatego niezbędne jest prowadzenie działań informacyjnych i wychowawczych, które dadzą szansę na dokonanie właściwych wyborów życiowych. W tym celu należy wprowadzić :

- szeroką ofertę zajęć kulturalnych i sportowych,
- zorganizowanie wypoczynku z uwzględnieniem zajęć sportowo - profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- szkolenia dla nauczycieli umożliwiające dobre przygotowanie do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą w szkołach,
- szkolenia przedstawicieli grup zawodowych stykających się w środowisku pracy z problemem alkoholowym (policjantów, pracowników opieki społecznej, nauczycieli, pracowników bibliotek, świetlic, opiekunów klubów sportowych).

- działalność informacyjną o możliwościach udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- przeprowadzać warsztaty i wdrażać programy profilaktyczne dla młodzieży i rodziców,
- zadbać, aby w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były umieszczone informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży osobom nieletnim lub nietrzeźwym,
- kontynuacja programu przeprowadzonego w Gminie Baranów w roku 2012 „Pozory mylą, dowód nie”,
- tworzyć bazę dla realizacji wyżej wymienionych celów.

2. Współpraca ze szkołami, placówkami kulturalnymi i sportowymi oraz organizacjami społecznymi działającymi na terenie gminy.

- Preferowanie tych programów, które łączą realizację programu profilaktycznego z różnorodnymi zajęciami artystycznymi, sportowo-rekreacyjnymi i naukowo-rozwojowymi.
- Realizacja zajęć i programów profilaktycznych w świetlicach środowiskowych w Baranowie w Szkołach Podstawowych i Gimnazjum. Przygotowanie kadry nauczycielskiej do wspomagania procesu wychowawczego programami profilaktycznymi (szkolenia dla nauczycieli).
- Zapewnienie szkołom i instytucjom odpowiedniej literatury.
- Współpraca z organizacjami poprzez uruchomienie i wspieranie działalności innych form czynnego spędzania czasu wolnego (wycieczki rowerowe, tenis, rozgrywki na boiskach itp.).

3. Zwiększanie dostępu leczenia odwykowego

Współpraca i stały kontakt z zakładami leczenia odwykowego w zakresie umożliwiającym zwiększenie dostępności do leczenia oraz skutecznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

4. Kampania edukacyjna dla ogółu mieszkańców gminy

Działania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinny być również skierowane do całego środowiska lokalnego. Powinny wpływać na sposób postrzegania problemów alkoholowych i na zrozumienie istoty zjawiska. Tego typu działanie jest swego rodzaju inwestycją na rzecz środowiska i może wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Możliwe kampanie edukacyjne do realizacji w zakresie: zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim np. „Pozory mylą, dowód nie”, alkohol a kierowcy, alkohol a ciąża (syndrom FAS) itp.

IV. Zadania do realizacji w 2013 r. w ramach Programu:

Lp.	Zadania	Termin	Odpowiedzialny	Współpraca
1	2	3	4	5
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu.			
1.	Objęcie opieką osób po leczeniu odwykowym poprzez pomoc w zakresie podjęcia pracy lub podjęcia nauki przygotowania do zawodu.	cały rok	Pełnomocnik	Kierownik GOPS

2.	Kontakt z zakładami leczenia odwykowego w zakresie umożliwiającym zwiększenie dostępności do leczenia i pomocy terapeutycznej.	cały rok	Pełnomocnik	Kierownik GOPS
3.	Zakup materiałów biurowych, pomocy dydaktycznych i innego sprzętu do realizacji programu profilaktyki.	wg potrzeb	Pełnomocnik	
4.	Szkolenie członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	wg potrzeb	Pełnomocnik	
II.	Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.			
1.	Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin szczególnie poprzez przeprowadzanie rozmów, wywiadów środowiskowych, kierowanie tych osób do punktu konsultacyjnego, grup wsparcia, grup AA, współpraca z poradnią i zakładem leczenia odwykowego.	cały rok	Pełnomocnik	Kierownik GOPS
2.	Pomoc w funkcjonowaniu punktu konsultacyjnego i grup wsparcia, zakup materiałów typu ulotki, broszury z zakresu profilaktyki uzależnień w ramach edukacji publicznej.	cały rok	Pełnomocnik	Terapeuta Kierownik GOPS
3.	Zakup pozycji zawierających m.in. przepisy prawne celem ich stosowania przy udzielaniu pomocy prawnej oraz realizacji programu profilaktyki uzależnień.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Radca Prawny
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.			
1.	Organizowanie szkoleń dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie socjoterapii i profilaktyki celem prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą w szkołach.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół Kierownik ZOS
2.	Realizowanie zajęć profilaktycznych wraz z możliwością organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w szkołach na terenie Gminy. Udział w kampaniach z profilaktyki uzależnień.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół Kierownik ZOS Kierownik GOPS
3.	Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje działające na terenie Gminy w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki.	cały rok	Pełnomocnik	Przedstawiciele organizacji
4.	Organizowanie warsztatów celem eliminacji zagrożeń jakie niosą alkohol, narkotyki, papierosy i agresja.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół

5.	Realizacja zajęć w świetlicach wiejskich i środowiskowych w szkołach podstawowych i gimnazjum w godzinach pozalekcyjnych. Zakup materiałów i ich doposażenie.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
6.	Organizowanie w ramach świetlic środowiskowych celem promocji zdrowego trybu życia :			
-	Imprez sportowo - rekreacyjnych: np. Dzień sportu szkolnego, Słupski Karp, Święto pieczonego ziemniaka.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
-	Zajęć nauki gry na instrumentach muzycznych dla dzieci ze szkół z terenu gminy.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół Instruktor
-	Zajęć tanecznych i turnieju tańca dla dzieci ze szkół z terenu gminy.	cały rok	Pełnomocnik	Dyr. Szkół Instruktor
-	Realizacja zajęć terapeutycznych, logopedycznych, plastycznych.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
-	Wyjazdów dzieci i młodzieży na basen.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
-	Realizacja konkursu plastycznego z profilaktyki uzależnień dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum z terenu gminy.	wg potrzeb.	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
-	Zorganizowanie kolonii, obozów lub biwaków dla dzieci z terenu gminy oraz dofinansowanie do pobytu na innych obozach (nie organizowanych przez gminę).	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
-	Realizacja konkursów literackich i piosenki religijnej.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
8.	Zakup książek, wyposażenia i materiałów w celu prawidłowego realizowania programu profilaktyki.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
9.	Wspieranie działalności kół zainteresowań (np.: plastyczne, taneczne) działających w szkołach zrzeszających między innymi dzieci z rodzin z problemami uzależnień.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół
10.	Współpraca z organizacjami społecznymi (stowarzyszenia, związek emerytów, UKS i LZS itp.) w celu promowania profilaktyki uzależnień i zdrowego trybu życia.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Przedstawiciele organizacji
11.	Udział dzieci, młodzieży i mieszkańców gminy w spotkaniach dotyczących profilaktyki uzależnień oraz propagowanie zdrowego trybu życia.	wg potrzeb	Pełnomocnik	Dyr. Szkół Przedstawiciele organizacji

V. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustalono opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o których mowa w art. 18 ustawy, uzyskane środki gminne przeznaczone na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Przewidywane z tytuły wyżej wymienionych opłat wpływy do budżetu Gminy w roku 2013 szacuje się na kwotę 116.000 zł.

Udział w bezpłatnych kampaniach edukacyjnych jak np. „Pozory mylą, dowód nie”.

VI. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane jest za udział w posiedzeniu tej komisji z zastrzeżeniem pkt.4.
2. Dla poszczególnych członków komisji ustala się wynagrodzenie, o którym mowa w pkt.1, w następujących kwotach :
 - 1) dla Przewodniczącego Komisji - 200 zł,
 - 2) dla członka Komisji - 150 zł
3. Wynagrodzenie o którym mowa w ust. 2, płatne jest za każde posiedzenie na podstawie list obecności.
4. Członkowi Komisji wynagrodzenie za udział w pracach Komisji nie przysługuje, jeżeli czynności te są wykonywane w godzinach pracy i jeżeli za te godziny otrzymuje on wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
mgr inż. Anna Brust